

Når moderkærligheden mangler

Kan man skrive kærligt om et ondt emne? Ja, konstaterer anmelderen ved læsningen af Brun og Wintlevs bog om mødres alvorlige omsorgssvigt.

Anmeldelse ■ Af Dorte Tang

■ Til trøst for de (sikkert ikke så få) kvinder, som måtte gyse ved at åbne bogen ”Mødre, der udsætter deres børn for alvorligt omsorgssvigt”, skal det med samme understreges, at der er tale om *alvorligt* omsorgssvigt. Fra den vedvarende passive neglect til det aktive pinefulde overgreb på barnet.

Hvordan skal vi fatte sådanne handlinger? Hvordan kan et instinkt som omsorg for vort afkom blive ødelagt eller snarere ikke udvikles? Der er ingen entydig forklaring, siges det i bogen, og følgende citat er et bærende udsagn: ”Moderkærlighed er ikke uundgåelig. Den er ikke en nødvendig del af den menneskelige natur som fx åndedrættet ... (det er) ”nødvendigt at skabe de vilkår, der er en betingelse for kærlighedens vækst.”

Det beskrives lakonisk og udømmende, hvilke omstændigheder hos moderen og hendes omgivelser, der kan føre til uhyrlighederne. Fx et forstyrret omsorgs- og kærlighedsbehov som ved skizofreni eller oplevelse af opmærksomheds- eller kærlighedssvigt ved Münchhausen by Proxy.

Om bogens opbygning

Bogens formål er at komme de ulykkelige sager om omsorgssvigt i forkøbet. Den ønsker at ”identificere omsorgssvigt og anviser handlemuligheder”.

De vigtigste kapitler handler om: Forstyrrelse i mor/barnrelationen. Gruppering af overgreb mod børn. Mulige årsager til omsorgssvigt. Behandling. Münchhausen by Proxy.

Hele bogen er sat op i paragraffer, og de enkelte stykker er korte og stramme. Der er nærmest ikke et overflødig ord. Definitionerne er klare og præcise, og der er en imponerende ordforklaring, som er et fagleksikon værdigt.

Tonen hele vejen gennem bogen er stilfærdig og empatisk, ja faktisk ”omsorgsfuld”. Gedigen psykologisk viden og erfaring formidlet uden et eneste pejorativ.

Jeg kan dog ikke lade være med at ønske en bedre balance mellem det normale, det problematiske og det patologiske i mor/barnrelationen. Den indsigt og dyrebare viden, som de to forfattere åbenlyst har, kommer ikke fuldt til sin ret, fordi fokus på Münchhausen by Proxy indtager en uforholdsmæssig stor plads i betragtning af, at den betegnes som sjælden.

Bogen er bedst der, hvor der er tale om glidende overgange mellem det almindelige og det svært forstyrrede, og der hvor der inddrages et historisk-kulturelt perspektiv. Eksempelvis er der tankevækkende betragtninger over typer af mor/barnrelationer, den symbiotiske relation, legekammeratrelationen, partnerrelationen og så videre. De fleste mødre vil kunne genkende elementer fra deres egne mor/barnrelationer og reflektere over, hvorfor deres relation har udviklet sig sådan. Igen er beskrivelser og eksempler neutrale og lige-ud-ad-landevejen.

Klar, kort og kærlig

Hvorfor er denne bog relevant for mig som specialist i psykotraumalogi, der sidder i en lille enmandspraksis med overvejende voksne klienter?

Det er den, fordi den har sat nogle tanker i gang hos mig om risikoen for at overse dysfunktionelle mønstre hos dem, man er allernærmest på eller har professionelt ansvar for.

Overraskende mange af mine klienter har oplevet omsorgssvigt. En simpel optælling fra de sidste par måneders klienter viser, at det gælder hver femte. Alene dette berettiger, at denne bog skal kunne findes på hyldeerne hos os de praktiserende psykologer, i skadestuer, på politistationer, hos sociale myndigheder og måske flere steder endnu.

Det er en klar, kort og kærlig bog, som vil være til stor gavn for alle professionelle, der har forpligtelse og adgang til at forhindre alvorligt omsorgssvigt af børn. Og den er en påmindelse for os psykologer, som møder klienterne, mange år efter at skaden er sket.

Dorte Tang

BOGDATA ■

Birgitte Brun og Åse Wintlev: ”Mødre, der udsætter deres børn for alvorligt omsorgssvigt”. Dansk psykologisk Forlag, 2009. 96 sider. 148 kr.

